

родна нива

рихъ най-бедното селище въ Мизия. Подъ селището се виеше корито на пресъхнала рѣка. Въ рѣката, хане Омуртагъ, видѣхъ две голи черни българчета се лутатъ и дирятъ вода.

— Вода! — пишѣха малкитѣ момчета и отъ време на време се навеждаха, отмѣстѣха напеченитѣ отъ слънцето камъни и долепѣха устни до напуканата земя. Голѣма суша мори Мизия. Помнишь ли, хане Омуртагъ, преди години, когато твоя баща — страшниятъ ханъ Крумъ — изби войницитѣ на Никифора, а отъ главата на гордия ромейски императоръ направи наздравна чаша? Помнишь ли, какво ешмедеме даде следъ победата? Бѣха надошли първенци отъ всичкитѣ краища на земята ни. Нея година Мизия бѣше опустошена отъ сжщата суша, като сегашната. Нѣма да забравя никога пиршеството, което ханъ Крумъ устрои въ палата за боилитѣ и багаинитѣ. Единъ по единъ ги викаше при себе си щедриятъ ханъ и ги питаше, съ какво да ги дари: дали съ жълтици отъ купа предъ краката му, или съ земя. Нѣма да забравя, какъ предъ хана излѣзе единъ бѣловласъ багаинъ отъ Мизия, падна на колѣне и рече:

— Хане Круме, не щеме земя, не щеме злато, дай ни вода. Мизия изгорѣ туй лѣто, конетѣ ни измрѣха, кладенцитѣ и рѣкитѣ присъхнаха, прѣстѣта се напука, а хората виятъ отъ жажда.

Господарю, видишь ли, насреща

се синѣятъ върховетѣ на планината Хемъ. Тамъ има едно голѣмо езеро, по-бистро отъ сълза. Туй езеро, ако потече надолу, ще напои съ благодать цѣлата равнина. Ще се раззеленѣятъ дърветата, ще зашумятъ ливадитѣ, а хората ще запѣятъ като птици. Долѣто отъ нивята ще рукне жито като потокъ. Твоитѣ храбри войници се готвятъ за бой, Хиляди обсадни машини, каменометници, стрелометници, огнеметници, желѣзни костенурки, копия и мечове изковаха пелагонийскитѣ ковачи. Столицата на ромеитѣ ще закрие въ ужасъ очи съ две ржце, когато дочуе тропота на нашитѣ коне.

Хане Омуртагъ, все пакъ на мене ми е тежко. — Когато заминеме, кому ще оставиме ония две малки българчета, съ напуканитѣ отъ жажда устни? Кой ще напои пометената отъ вѣтрове и суша равнина?

Заисли се младиятъ ханъ Омуртагъ. Облакъ засѣнчи челото му. Подпрѣ глава съ тежката си дланъ и цѣла нощъ не спа.

А на утрото, когато слънцето окжпа Мадарската крепость и богъ Икушъ се вдигна къмъ вишното небе, ханътъ излѣзе съ разведренъ погледъ отъ шатрата си. Заповѣда да засвирятъ роговетѣ, сбра неброимата си войска и я поведе не къмъ бѣлитѣ стени на Константинополь, а къмъ езерото на планината Хемъ, да разсѣче плътъ за водата и напои жадната земя на своя народъ.